

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

FOODWEB

LCA: olelusringi hindamine

SIRET TALVE, DSc (Tech)

TÜ Loodusmuuseum
siret.talve@ut.ee

Seminar „Toit, tervis ja keskkond – õppevahendid koolidele“
9. november 2012 Tallinn

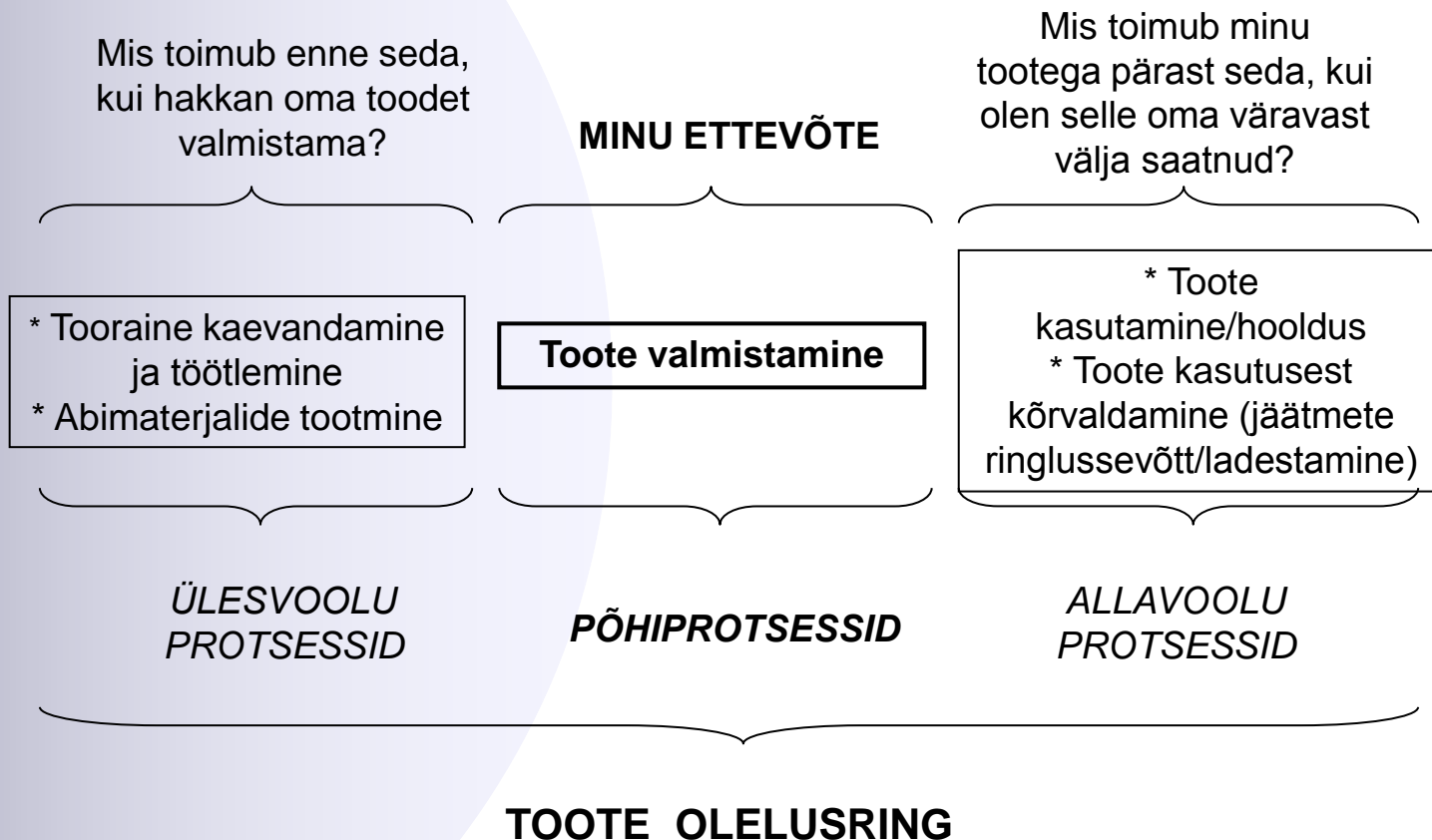

Mida uuritakse?

- Kogu teenuse või toote olelusringi:
    - Tooraine ammutamine, töötlemine
    - Tootmine
    - Toote logistika
    - Kasutamine
    - Hooldus
    - Taaskasutamine
    - Kõrvaldamine
    - Transport (tooraine, tooted, jäätmed) kogu süsteemi ulatuses
-

Toote olelusring (I)

Toote olelusring (II)

Tooraine

Materjalide tootmine

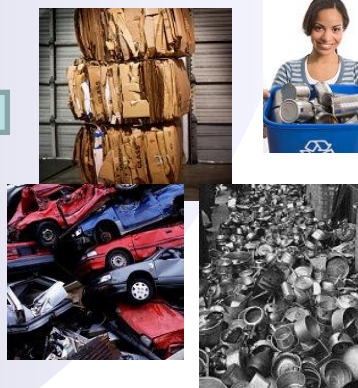
Toote tootmine

Transport & Logistika

Taaskasutus

Kasutamine

Eesmärk

- Kahe või enama sama funktsiooni täitva toote võrdlemine.
  - Olemasoleva toote keskkonnatoime vähendamine või uue toote kujundamine.
  - Muuta toode standardile vastavaks (ka näiteks ökomärgistamine).
  - Toote keskkonnaomaduste tundma õppimine – eri olelusringi etappide mõju keskkonnale.
-

Olelusringi hindamise metoodika

---

1. Eesmärgi ja käsitusala määratlemine (*goal and scope definition*).
2. Inventuuranalüüs (*inventory analysis*).
3. Olelusringi mõju hindamine (*life cycle impact assessment*).
4. Tõlgendamine (*life cycle interpretation*).

EVS–EN ISO 14040:2006 Keskkonnakorraldus. Olelusringi hindamine. Põhimõtted ja raamistik.

EVS–EN ISO 14044:2006 Keskkonnakorraldus. Olelusringi hindamine. Nõuded ja kasutusjuhised.

Olelusringi hindamise põhimõte

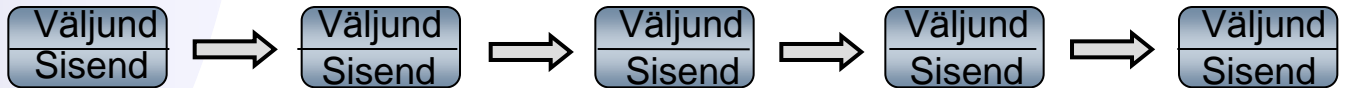
Olelusringi mõju hindamine

Energiatarve, toormaterjalide kasutamine, kliima soojenemine, sudu, hapestumine, üleväetamine, keskkonnatoksiinid, jäätme probleemid

...

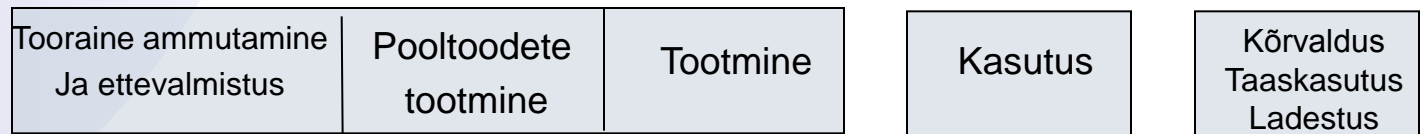
Heitmed
Jäätmed

Inventuuranalüüs

Ressursid

Olelusringi etapid

Tootmine

Kasutamine

Kõrvaldamine

Olelusringi hindamise tulemus

- Annab detailse kvantitatiivse ülevaate toodete mõjust keskkonnale.
  - Määratleb, millises toote olelusringi etapis tekib suurim mõju keskkonnale.
  - Annab suuna tootearenduseks.
  - Leiab kokkuhoiuvõimalused näiteks heitmete ja materjalikulu vähendamise teel.
  - Mugav töövahend keskkonnamõju vähendamise näitlikustamiseks ja avalikkuse teavitamiseks.
-

LCA rakendusala

- Avalikus sektoris: seadusloome, riiklike tegevus- ja toetuskvade väljatöötamisel, roheliste hangete korraldamisel, maksupoliitikas.
  - Erasektoris: strateegilisel planeerimisel (nt ettevõtte keskkonnapoliitika väljatöötamisel), tootekujunduses- ja täiustuses (ökokujundus), turunduses (ökomärgis).
-

Olelusringi mõtteviisi eesmärgid

Life-cycle thinking

- Kestlikumate tootmis- ja tarbimismudelite loomine.
  - Probleemide nihutamise vältimine piki tooteahelat – ühe etapi või geograafilise piirkonna või konkreetse mõju vähendamine nii, et mujal ja muud probleemid ei suurene. Näiteks valmistootte kasutamisel energiatarbe vähendamine nii, et selle saavutamiseks pole vaja kasutada rohkem/keskkonnoahtlikumaid materjale.
-